

ההסתדרות הרפואית בישראל
איגוד רופאי בריאות הציבור בישראל

דרישות מהמחלקה הנותנת התמחות כתנאי להכרה

כללי

הגדרות:

"תחומי תוכן"

התמחות בבריאות הציבור מחייבת התנסות בחמישה תחומי תוכן:

1. אפידמיולוגיה מחקרית
2. אפידמיולוגיה יישומית
3. רפואה מונעת וקידום בריאות
4. פיקוח, בקרה ואבטחת איכות
5. ניהול, מנהיגות ותקשורת

"מסלולי התמחות"

בבריאות הציבור מוגדרים שני מסלולי התמחות: "שירותים קהילתיים" (המכונה גם "מסלול יישומי") ו"אפידמיולוגיה" (המכונה גם "מסלול מחקר"). שני המסלולים כוללים 12 חודשים של רוטציה קלינית ורכישת תואר MPH, Dr.P.H, PhD באפידמיולוגיה, M.Sc באפידמיולוגיה במוסד מוכר. ההבדל בין המסלולים בא לידי ביטוי באופן החלוקה של 36 החודשים הנותנים (להשלמה ל-4 שנים), כמפורט להלן:

1. מסלול "שירותים קהילתיים" או "מסלול יישומי":

א. 30 חודשים "שירותים קהילתיים" אשר יכללו את תחומי התוכן הבאים:

- (1) אפידמיולוגיה יישומית – 9 חודשים
- (2) רפואה מונעת וקידום בריאות – 12 חודשים
- (3) פיקוח, בקרה ואבטחת איכות – 6 חודשים
- (4) ניהול, מנהיגות ותקשורת – 3 חודשים

ב. 6 חודשים "אפידמיולוגיה" אשר יכללו את תחום התוכן הבא:

- (1) אפידמיולוגיה מחקרית – 6 חודשים

2. מסלול "אפידמיולוגיה" או "מסלול מחקר":

א. 30 חודשי "אפידמיולוגיה" אשר יכללו את תחומי התוכן הבאים:

- (1) אפידמיולוגיה מחקרית – 15 חודשים
- (2) אפידמיולוגיה יישומית – 6 חודשים
- (3) רפואה מונעת וקידום בריאות – 12 חודשים
- (4) ניהול, מנהיגות ותקשורת – 3 חודשים

ב. 6 חודשים "שירותים קהילתיים" אשר יכללו את תחום התוכן הבא:

- (1) פיקוח, בקרה ואבטחת איכות – 6 חודשים

"הכרה מלאה" – מחלקה תקבל הכרה מלאה אם ביכולתה לתת את 4 המרכיבים של תחומי התוכן באחד מן המסלולים המפורטים לעיל ("שירותים קהילתיים" או "אפידמיולוגיה"). הכרה מלאה תהיה לתקופה של 30 חודש. המתמחה במחלקה זו יידרש להשלים 6 חודשים במחלקה אחרת.

"הכרה חלקית" – מחלקה אשר אין ביכולתה לתת את כל 4 המרכיבים של תחומי התוכן באף אחד מן המסלולים. מחלקה כזו תוכר לפרקי זמן בהתאם ליכולתה לספק למתמחה את התכנים המוזכרים לעיל. פרקי הזמן המתאימים לכל תוכן יוגדרו על פי המסלול בו מוכרת המחלקה. במחלקה שאיננה מוכרת באופן מלא (יכולה לספק 30 חודש), יוודא האחראי על ההתמחות השלמת התכנים החסרים באמצעות השאלת המתמחה למחלקה אחרת המוכרת באופן מלא להתמחות בבריאות הציבור.

"הכרה בשני מסלולים" – מחלקות אשר ביכולתן לספק את כל 5 תחומי התוכן מפורטים לעיל, יוכלו לקבל הכרה בשני המסלולים. במקרה כזה יוכל (אך לא חייב) המתמחה להשלים את כל 36 החודשים במחלקה.

במסמך זה מפורטים תחומי העיסוק והתשתיות הדרושים מהמחלקה על מנת לזכות בהכרה עבור כל אחד מתחומי התוכן. ועדת ההכרה תבחן את התאמתה של המחלקה הנבדקת לספק את תחומי התוכן בהתאם לנושאים המפורטים לעיל. משך הזמן שמקנה כל תחום תוכן ייקבע על בסיס המסלול בו מוכרת המחלקה.

פירוט תחומי התוכן

1. אפידמיולוגיה מחקרית

המחלקה עוסקת ב:

- מחקר אפידמיולוגי
- הוראה והדרכה
- מתן יעוץ אפידמיולוגי

יש בה:

- ספרות מקצועית בתחום המחקר האפידמיולוגי
- גישה למאגרי מידע ממוחשבים, גישה לאינטרנט
- מסדי נתונים ממוחשבים
- ייעוץ סטטיסטי קבוע
- תוכנות סטטיסטיות (כגון SPSS או SAS)
- פעילות אקדמית במסגרת של סמינריונים ו/או Journal club
- יכולת מוכחת ועדכנית של פרסום מאמרים בספרות הרפואית, בהיקף הולם

2. אפידמיולוגיה יישומית

המחלקה עוסקת ב:

- חקירה של התפרצויות או צברי תחלואה

- חקר מצב בריאות בקהילה
- דיונים לקבלת החלטות על בסיס מידע אפידמיולוגי
- בקרת איכות ואבטחת איכות אנ עוסקת באופן שוטף בטיפול במחלות המחייבות הודעה

יש בה :

- ישיבות מקצועיות קבועות ותדירות
- יעוץ סטטיסטי קבוע

3. רפואה מונעת וקידום בריאות

המחלקה עוסקת ב :

- הפעלת תוכניות של רפואה מונעת וקידום בריאות בשותפות עם גופים אחרים
- יעוץ בתחום הרפואה המונעת (יעוץ לבדיקות סריקה, רפואת מטיילים, מתן חיסונים, פעילות טיפת חלב וכדו) וחינוך לבריאות (גיבוש מסרים בריאותיים לקהילה ולמוסדות וכדו)
- מחקר בתחומי החינוך לבריאות, התנהגות בריאותית, ו/או ניתוח מרכיבי שרותי הבריאות מקדמי בריאות/מניעתיים

יש בה :

- ניסיון מוכח (פרסום בעיתון מבוקר) בגיבוש והפעלת תוכניות בקנה מידה של מוסד, עיר, אזור או ברמה לאומית
- מומחה בעל מינוי בתפקיד ייעוצי במשרד ממשלתי, בגוף היועץ למשרד כזה או באחת מקופת החולים או בצה"ל.

4. פיקוח, בקרה ואבטחת איכות

המחלקה עוסקת ב :

- תהליכים מסודרים לבניית כלי פיקוח ובקרה
- ישיבות צוותי פיקוח לפחות אחת לחודש
- שימוש בכלים מובנים תקפים ועדכניים, לצורך ביצוע פעולות פיקוח, בקרה ואבטחת איכות
- ביצוע סיורי שטח במחלקות או יחידות או גורמים אחרים הנתונים לפיקוחה מכוח החוק

יש בה :

- מערך דיווח לגורמים הממונים על המחלקה
- קבלת החלטות על בסיס ממצאים של פיקוח ובקרה
- פרסומים שוטפים של ממצאי פיקוח, בקרה ואבטחת איכות

המחלקה הינה גוף מטה עבור הגורמים המפוקחים או מהווה חלק מגוף מטה העוסק בקבלת החלטות על סמך פעילות פיקוח שהיא מבצעת.

5. ניהול, מנהיגות ותקשורת

המחלקה עוסקת ב :

- טיפול בדואר רשמי
- השתתפות בתהליכים של קבלת החלטות ברמות השונות, מול גופים ציבוריים כגון עיריות, משרדי ממשלה, הכנסת, הנהלות בתי חולים
- עבודה מול התקשורת המקומית ו/או הארצית
- אבטחת איכות ו/או בקרה על מוסדות רפואיים
- הפעלת תוכניות של קידום בריאות

יש בה :

גוף העוסק בטיפול בפניות הציבור ו/או בקבילות ו/או ביחסי ציבור והסברה

בנוסף לכל האמור לעיל, לכל מחלקה מכשירה תהיה נגישות לספרות עדכנית ולמאגרי מידע ויהיו בה לפחות שני מומחים בבריאות הציבור. לכל מתמחה יוצמד מנחה אישי.